

กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลบ้านนา

CNPG: การดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบประคับประคอง (Palliative Care)

รหัส : CNPG – NUR - 009

วันที่มีผลบังคับใช้/วันที่ออกเอกสารครั้งแรก : วันที่ 30 กันยายน 2567

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
(นางสาวเน่งน้อย ประสิทธิ์) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ 1 ตุลาคม 2567	(นางสุภาพ ศรธรรมลี) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ 1 ตุลาคม 2567	(นางสาวพรลภัส เชี่ยวชาญนิติกิจ) หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล 1 ตุลาคม 2567

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับบุคลากรในการจัดการดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในระยะท้ายแบบประคับประคองและญาติได้อย่างเหมาะสม
  2. เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติได้รับรู้ข้อมูลความเจ็บป่วยของผู้ป่วยและตอบสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดูแลรักษา
  3. เพื่อให้ผู้ป่วยที่อยู่ในระยะท้ายของชีวิตและครอบครัว ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามความเหมาะสม และสมศักดิ์ศรีในวาระสุดท้าย ตลอดจนได้รับการดูแลครอบครัวผู้ป่วยที่เผชิญกับภาวะความ เศร้าโศก ภายหลังการสูญเสีย
- นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. การดูแลในวาระสุดท้ายของชีวิต (End of life care) หมายถึง การดูแลผู้ป่วยในช่วงใกล้เสียชีวิต โดยมีเป้าหมาย คือ การให้ผู้ป่วยตายดี บรรเทาความทุกข์ทรมาน
2. ผู้ป่วยที่อยู่ในระยะท้าย (ผู้ป่วยระยะคุกคามชีวิต) หมายถึง ผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคที่ไม่อาจรักษาให้หายได้ ผู้ป่วยที่มีชีวิตอยู่ได้อีกไม่นานคาดว่าจะไม่เกิน 1 ปี
3. การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) หมายถึง การดูแลที่มีมุ่งเน้นการเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว โดยลดความทุกข์ทรมานทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ เป็นการดูแลควบคู่กับการรักษาหลักที่มุ่งหวังกำจัดตัวโรค ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการเจ็บป่วย จนกระทั่งเสียชีวิต การดูแลแบบประคับประคองจะคำนึงถึงความต้องการและความปรารถนาของผู้ป่วยและครอบครัวร่วมด้วยเสมอ โดยดูแลให้ครอบคลุมเรื่อง Body mind, Psychosocial and Spiritual support และบรรเทาความ

ทุกซ์ทรมานจากอาการรบกวนต่างๆ (Symptoms Control) โดยมีผู้ป่วยและครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Patient and Family Center) มุ่งเน้นกิจกรรม Family meeting, Advance care plan เป็นต้น

4. **Palliative Performance Scale version 2 (PPS v2)** หมายถึง เครื่องมือประเมินระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะคงที่ (Stable) มีค่า PPS v2 70 – 100 %

ระยะเปลี่ยนผ่าน (transitional) มีค่า PPS v2 40 – 60 %

ระยะวาระสุดท้ายของชีวิต (End of life) มีค่า PPS v2 0 – 30 %

5. **การดูแลแบบองค์รวม** หมายถึง การให้การพยาบาลที่ตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยและญาติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ความเชื่อทางจิตวิญญาณ ทำให้ผู้ป่วยและญาติผ่านพ้นภาวะวิกฤตและผู้ป่วยจากไปอย่างสงบ

6. **ญาติ** หมายถึง ญาติผู้ป่วยสายตรง หรือผู้รับผิดชอบดูแลใกล้ชิด

7. **อาการรบกวน** หมายถึง อาการหรืออาการแสดงที่ผิดปกติที่ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกไม่สบาย โดยผู้ป่วย หรือผู้ใกล้ชิดเป็นผู้บอกถึงอาการที่เกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตหรือคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย สาเหตุของอาการรบกวนอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ทางด้านจิตสังคม หรือทางจิตวิญญาณ ได้แก่ อาการปวด หายใจลำบาก / หอบเหนื่อย นอนไม่หลับ เหนื่อยล้า คลื่นไส้/อาเจียน ท้องผูก ท้องเสีย วิงเวียน กังวล ซึมเศร้า เครียด โดยใช้เครื่องมือประเมิน Edmonton Symptom Assessment System (ESAS) เป็นต้น

8. **Living Will** หมายถึง หนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550

เกณฑ์การพิจารณา

1. ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ ว่าเป็นโรคที่รักษาไม่หายและมีภาวะที่โรคคุกคามถึงชีวิต
2. โรคของผู้ป่วยมีแนวโน้มที่จะทรุดลง หรืออาจเสียชีวิตในอนาคตอันใกล้/มีการพยากรณ์โรคน้อยกว่า 1 ปี (* กรณีที่การพยากรณ์โรคของผู้ป่วยมีความไม่แน่นอน ให้ใช้ PPS 0 – 30 %)

3. ผู้ป่วยอยู่ในระยะท้ายของแต่ละโรค เช่น

3.1 ผู้ป่วยมะเร็งระยะท้าย (Advance cancers) ที่มีเป้าหมายของการรักษาเป็นการดูแลแบบประคับประคอง

3.2 ผู้ป่วยระยะท้ายของโรคเรื้อรังอื่นๆ เช่น End stage heart failure , End stage lung disease, End stage renal failure , Severe dementia , Advance HIV/AIDS, Multiple Trauma Patient, Pediatric

Criteria ของผู้ป่วยที่เข้าสู่ภาวะ Palliative Care ดังนี้

1. ผู้ป่วยมีการถดถอยของการประกอบกิจกรรมประจำวัน นิ่งหรือนอนมากกว่าร้อยละ 50 ของวัน ต้องพึ่งพิงมากขึ้น
2. Multiple Co-morbidity ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญ
3. โรคอยู่ในระยะลุกลาม ไม่คงตัว มีอาการซับซ้อนที่ไม่สบายมาก

4. Terminal Delirium
5. Cachexia, น้ำหนักลดต่อเนื่อง, Serum albumin < 2.5 mg/dl ต่อเนื่อง
6. Persistent Hypercalcemia
7. ไม่ตอบสนองต่อการรักษา
8. ผู้ป่วย/ครอบครัวเลือกที่จะไม่รักษาตัวโรคต่อไปอย่างเต็มที่
9. เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอย่างไม่คาดหมายบ่อยครั้ง
10. มีเหตุการณ์ที่มีผลกระทบ เช่น การล้มรุนแรง ภาวะสูญเสีย การรับเข้าดูแลในสถานพยาบาล

หน้าที่ความรับผิดชอบ แพทย์เจ้าของไข้

มีหน้าที่ให้การวินิจฉัยที่ถูกต้อง สื่อสารเพื่อบอกวินิจฉัยโรคแก่ผู้ป่วยหรือครอบครัว ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพยากรณ์โรคและแนวทางการรักษา กระทำกระบวนการวางแผนการรักษาล่วงหน้า (Advance Care Plan) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ประโยชน์และผลข้างเคียงจากการรักษา สังการรักษารูปแบบ ประคับประคองและการรักษา เพื่อจัดการกับอาการรบกวนที่เหมาะสม

พยาบาลผู้รับผิดชอบหลัก (Clinical specialist)

มีหน้าที่จัดการ การดูแลแบบประคับประคองตาม แผนการรักษาของแพทย์ กระทำกระบวนการวางแผนการรักษาล่วงหน้า (Advance Care Plan) ให้คำปรึกษาและสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับโรคที่เป็นอยู่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองแบบองค์รวม ขณะอยู่โรงพยาบาลและเมื่อกลับบ้าน แก่ผู้ป่วยและครอบครัว วางแผนการดูแลร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพและร่วมกับครอบครัวผู้ป่วย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและ ครอบครัว จัดการกับอาการรบกวนและความทุกข์ทรมาน ดูแลความสุขสบายทั่วไปของผู้ป่วย ติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการรักษาของทีมสหสาขาวิชาชีพ วิเคราะห์ผลการดูแลทั้งด้านผู้ป่วย ทีมผู้ให้การ ดูแลและระบบการดูแล ให้การสนับสนุนการดูแลด้านจิตวิญญาณ ได้แก่ การให้ความรักและความเห็นอกเห็นใจ ช่วยให้ผู้ป่วยยอมรับกับความตายที่จะมาถึง ช่วยให้จิตใจจดจ่อกับสิ่งที่ดีงาม ช่วยปลดปล่อยสิ่งที่ค้างคาใจหรือ ภารกิจที่ยังค้างคา ช่วยให้ผู้ป่วยปล่อยวางสิ่งต่างๆ สร้างบรรยากาศแห่ง ความสงบ ช่วยส่งเสริมให้ได้รับการ ประกอบกิจกรรมตามความเชื่อหรือพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การสวดมนต์ การทำบุญตักบาตร การบริจาคทาน หรือทำสังฆทาน การล้างบาป การทำละหมาด เป็นต้น ส่งเสริมให้ญาติได้กล่าวคำอำลาหรือขอขมาผู้ป่วยก่อน เสียชีวิต ร่วมกระบวนการวางแผนการดูแลรักษาล่วงหน้ากับแพทย์ และทำความเข้าใจในการทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดชีวิตการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ (Advance directive) ร่วมวางแผนในการเตรียมความพร้อมในการจำหน่ายผู้ป่วย ส่งต่อข้อมูลให้ชุมชน ติดตามเยี่ยมบ้าน และวางแผนติดตามเยี่ยมผู้ป่วยและครอบครัวทางโทรศัพท์ ทางไลน์ และ/หรือเยี่ยมบ้าน ร่วมกับสถานพยาบาลใกล้บ้าน ในวันศุกร์สัปดาห์ที่ 2, และสัปดาห์ที่ 4 ของเดือน ให้การดูแลครอบครัวในระยะเศร้าโศกภายหลังการการสูญเสียในระยะ 1- 6 เดือน ให้คำปรึกษา สอนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ป่วย/ครอบครัว เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ให้คำปรึกษาแก่ครอบครัวหรือทีมสหสาขาวิชาชีพทางโทรศัพท์ ทางไลน์

ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ

1. ประเมินระดับผู้ป่วยในระยะท้ายของชีวิตด้วยเครื่องมือ Palliative Performance Scale version 2 (PPSV2) เพื่อกำหนดระดับผู้ป่วยที่ให้การดูแลแบบประคับประคอง ข้อมูลระดับผู้ป่วยใช้สื่อสารระหว่างผู้ให้การดูแลรักษา หรือใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการวินิจฉัยการพยาบาล
2. วางแผนร่วมกับแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในระยะท้ายของชีวิตทุกราย
3. ให้การดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในระยะท้ายของชีวิต ด้วยการจัดการกับอาการรบกวนครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณและสังคม ตามแนวทางปฏิบัติและสอดคล้องกับแผนการดูแลรักษาตามมาตรฐานวิชาชีพ
4. ประเมินความต้องการ และการรับรู้ของผู้ป่วยและญาติ
  - 4.1 กรณีผู้ป่วยหรือญาติอยู่ในภาวะยอมรับได้ ให้มีการตัดสินใจวางแผนการดูแลร่วมกัน
  - 4.2 กรณีที่ผู้ป่วยหรือญาติ ไม่สามารถยอมรับได้ ให้เข้าสู่กระบวนการให้การช่วยเหลือและให้คำปรึกษาจนสามารถวางแผนและตัดสินใจในการดูแลร่วมกันได้
  - 4.3 ประสานทีมสหวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย ตามแต่ละปัญหา
  - 4.4 ทำกิจกรรมตอบสนองตามความต้องการของผู้ป่วยและญาติ ดังนี้
    - ในผู้ป่วยมะเร็ง ประเมินอาการปวดโดยใช้ Pain score และ บรรเทาอาการปวดด้วยยา กลุ่ม Opioid,
    - นวดผ่อนคลาย, การใช้แพทย์ทางเลือก, การใช้น้ำมันกัญชา
    - การทำบุญ, ตักบาตร, สมาธิบำบัด
    - ฟังธรรมะ, ดนตรีบำบัด,
    - ค้นหาปัญหา และตอบสนองตามความต้องการของผู้ป่วย
  - 4.5 วางแผนการจำหน่ายและส่งต่อHHCโดยส่งข้อมูลผ่านSmart COCติดตามเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้าน
  - 4.6 เมื่อผู้ป่วยถึงแก่กรรมปฏิบัติดังนี้
    - แสดงความเห็นใจพุดคุยเอื้ออาทรญาติและครอบครัว
    - อำนวยความสะดวกในการรับเอกสารรับรองการตายและการขอรับศพ
    - กล่าววโหสิกรรมตามความเชื่อและศาสนาของแต่ละบุคคลตามความเหมาะสม
    - การจัดการกับร่างกายอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
5. ประเมินผลการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบประคับประคอง โดยประเมินความพึงพอใจของญาติต่อการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบประคับประคอง
  - 5.1 ขั้นตอนการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบประคับประคอง ดังนี้

ขั้นตอนการดูแลผู้ป่วย Palliative care โรงพยาบาลบ้านนา/เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอบ้านนา

Process

แพทย์วินิจฉัยเป็น palliative care ลงรหัส Z515 เป็นโรคร่วม (OPD,IPD) แยกเป็น 2 กลุ่ม

1.กลุ่มผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม

2.ผู้ป่วย 7 กลุ่มโรค, 2 กลุ่มอายุ

(Cancer, Stroke, Renal replacement therapy, Pulmonary and Heart disease ,Multiple trauma patient, HIV/AIDS, Pediatric, Aging/Dementia)

ที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดและมีอาการเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ คาดว่ามีชีวิตอยู่ได้ไม่เกิน ๑ ปี

Consult palliative nurse ประเมิน และ ลงทะเบียน Palliative Care

1.วางแผนการดูแลตนเองล่วงหน้า (Advance care plan, Advance directive)

2.ระดับความสามารถของผู้ป่วยในการปฏิบัติกิจกรรม โดย PPS Adult สำหรับผู้ป่วยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป PPS Children สำหรับผู้ป่วยที่มีอายุ 1-14 ปี

3.จัดการอาการรบกวน

ให้การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบประคับประคอง

กรณีผู้ป่วยใน

กรณีผู้ป่วยนอก

เตรียมความพร้อมผู้ป่วยและญาติ
(ทักษะการดูแล/อุปกรณ์
การแพทย์)

จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

ส่งข้อมูลให้ รพ.สต. ผ่าน Smart
COC และประสานผ่านไลน์กลุ่ม

จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

เสียชีวิต

ประเมินความพึงพอใจ
QOD/Bereavement
care

พิจารณา
จำหน่าย

ผู้ป่วยเสียชีวิตที่
โรงพยาบาล

ส่งข้อมูลให้ รพ.สต. ผ่าน Smart
COC และประสานผ่านไลน์กลุ่ม

ประเมินความพึงพอใจ
QOD/Bereavement
care

ส่งข้อมูลให้ รพ.สต. ผ่าน
ผ่าน Smart COC และ
ประสานผ่านไลน์กลุ่ม

เครือข่าย รพ.สต. เยี่ยม

เสียชีวิต

ประเมินความพึงพอใจ
QOD/Bereavement
care

Flow Chart การดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบประคับประคอง ER Banna Hospital

แพทย์/พยาบาลประเมินภาวะฉุกเฉินของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นผู้ป่วย Palliative care (มีระบบเตือนผ่านโปรแกรม Hosxp ของโรงพยาบาล)

จัดการอาการฉุกเฉิน เช่น

- Massive Hemoptysis
- Airway Obstruction
- Metabolic Emergency
- Increase intracranial pressure
- Bleeding in organ
- Pain
- หรืออาการรบกวนอื่นๆ

ประเมินความต้องการของผู้ป่วย/ญาติเมื่อเกิดภาวะวิกฤต /การ CPR

- รักษาตาม CPG ตามกลุ่มโรค
- CPR/E.T Tube Refer
- Symptom management

- Advance care plan
- ทบทวนแนวทางการดูแล
- Symptoms management

ประสาน IPD เตรียมเตียง Admit Consult ทีม PC ใน

Good Death ที่ ER

ดูแลทำความสะอาดร่างกายผู้เสียชีวิต

ประเมินการยอมรับการสูญเสีย ของญาติและผู้ดูแล

- ดูแลญาติ/ผู้ดูแลภายหลังการสูญเสีย
- ปิดอัยน์ ให้ข้อมูล
- อำนวยความสะดวกการส่งผู้ป่วยกลับบ้าน
- ประสานมูลนิธิขอสนับสนุนโรงศพกรณียากไร้
- ประสานการจัดเตรียมเอกสารใบมรณะบัตร
- แจ้งพยาบาล Palliative ในเวลา

- Advance care plan, วางแผนการรักษา ร่วมกันระหว่าง ทีมผู้รักษา ญาติและผู้ป่วย
- ประเมินผู้ป่วย PPS,ESAS,2Q,9Q บรรเทาอาการและอาการรบกวนต่างๆ

- อาการไม่ดีขึ้น/แย่ง ผู้ป่วยเสียชีวิต
- ประเมินการยอมรับการสูญเสียของ ญาติและผู้ดูแล

- ดูแลญาติ/ผู้ดูแลภายหลังการสูญเสีย
- ปิดอัยน์ ให้ข้อมูล
- อำนวยความสะดวกการส่งผู้ป่วยกลับบ้าน
- ประสานมูลนิธิขอสนับสนุนโรงศพกรณียากไร้
- ประสานการจัดเตรียมเอกสารใบมรณะบัตร

- ติดตามภาวะเศร้าโศกภายหลังการสูญเสียของครอบครัว
2 สัปดาห์, 2 เดือน, และ 6 เดือน

(Palliative Performance scale version ๒) (PPS v๒)

ระดับ PPS	การเคลื่อนไหว	การปฏิบัติกิจกรรมและการดำเนินโรค	การดูแลตนเอง	การรับประทานอาหาร	ระดับความรู้สึกตัว
๑๐๐ %	เคลื่อนไหวปกติ	ทำกิจกรรมและทำงานได้ตามปกติ ไม่มีอาการของโรค	ทำได้เอง	ปกติ	รู้สึกตัวดี
๙๐ %	เคลื่อนไหวปกติ	ทำกิจกรรมและทำงานได้ตามปกติ มีอาการของโรคบางอาการ	ทำได้เอง	ปกติ	รู้สึกตัวดี
๘๐ %	เคลื่อนไหวปกติ	ต้องออกแรงอย่างมากในการทำกิจกรรมตามปกติ มีอาการของโรคบางอาการ	ทำได้เอง	ปกติ หรือ ลดลง	รู้สึกตัวดี
๗๐ %	ความสามารถในการเคลื่อนไหวลดลง	ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ มีอาการของโรคอย่างมาก	ทำได้เอง	ปกติ หรือ ลดลง	รู้สึกตัวดี
๖๐ %	ความสามารถในการเคลื่อนไหวลดลง	ไม่สามารถทำงานอดิเรก/งานบ้านได้ มีอาการของโรคอย่างมาก	ต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว	ปกติ หรือ ลดลง	รู้สึกตัวดี หรือ สับสน
๕๐ %	นั่ง/นอน เป็นส่วนใหญ่	ไม่สามารถทำงานได้เลย มีการลุกลามของโรคมากขึ้น	ต้องการความช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรมบางอย่าง	ปกติ หรือ ลดลง	รู้สึกตัวดี หรือ สับสน
๔๐ %	นอนอยู่บนเตียง เป็นส่วนใหญ่	ทำกิจกรรมได้น้อยมาก มีการลุกลามของโรคมากขึ้น	ต้องการความช่วยเหลือเป็นส่วนใหญ่	ปกติ หรือ ลดลง	รู้สึกตัวดี หรือ ง่วงซึม +/- สับสน
๓๐ %	อยู่บนเตียงตลอดเวลา	ไม่สามารถทำกิจกรรมใดๆ มีการลุกลามของโรคมากขึ้น	ต้องการการดูแลทั้งหมด	ปกติ หรือ ลดลง	รู้สึกตัวดี หรือ ง่วงซึม +/- สับสน
๒๐ %	อยู่บนเตียงตลอดเวลา	ไม่สามารถทำกิจกรรมใดๆ มีการลุกลามของโรคมากขึ้น	ต้องการการดูแลทั้งหมด	จิบน้ำได้เล็กน้อย	รู้สึกตัวดี หรือ ง่วงซึม +/- สับสน
๑๐ %	อยู่บนเตียงตลอดเวลา	ไม่สามารถทำกิจกรรมใดๆ มีการลุกลามของโรคมากขึ้น	ต้องการการดูแลทั้งหมด	รับประทานอาหารไม่ได้	ง่วงซึมหรือ ไม่รู้สึกตัว +/- สับสน
๐ %	เสียชีวิต	-	-	-	-

หมายเหตุ +/- หมายถึง อาจมี หรือไม่มีอาการ

อ้างอิงจาก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (Copyright Victoria Hospice Society) PPS adult Suandok ใช้สำหรับผู้ป่วย ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ป่วยมะเร็ง

๒. กลุ่มผู้ป่วยที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดและมีการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ๓. กลุ่มผู้ป่วยระยะสุดท้าย(End of life)

คำแนะนำในการใช้เครื่องมือประเมินระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง

Palliative performance scale version ๒ (PPS v๒)

๑. ให้ใช้เครื่องมือประเมินระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (PPS v๒) ในการประเมินอาการเริ่มแรกของผู้ป่วยที่กำหนด ดังนี้

๑.๑. กลุ่มผู้ป่วยโรคมะเร็ง

๑.๒. กลุ่มผู้ป่วยไม่สามารถรักษาให้หายขาด และมีอาการเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ (serious illness)

๑.๓. กลุ่มผู้ป่วยระยะสุดท้าย (end of life)

๒. การประเมินระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (PPS v๒) ควรทำโดยพยาบาลหรือบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งมีความคุ้นเคยกับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม (functional status) ของผู้ป่วย

๓. ใช้ข้อมูลระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (PPS v๒) เป็นข้อมูลสนับสนุนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล โดยให้ประเมินในระยะแรกเริ่ม (initial assessment) ก่อนย้ายหน่วยงานและประเมินหลังจากนั้นทุกสัปดาห์/หรือเมื่อผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลง

๔. เริ่มต้นประเมินที่คอลัมน์ด้านซ้าย คือ คอลัมน์ “การเคลื่อนไหว”(ambulation) โดยให้ดูจากข้างบนลงมาข้างล่าง (downwards) จนกระทั่งพบกับระดับของการเคลื่อนไหว ที่เหมาะสมกับสภาพของผู้ป่วย

จากนั้นให้ประเมินในคอลัมน์ต่อไป จนครบทั้งหมด ๕ คอลัมน์ โดยที่คอลัมน์ที่อยู่ด้านซ้ายของแต่ละคอลัมน์ที่กำลังประเมิน จะเป็นคอลัมน์หลักที่กำหนดระดับในคอลัมน์ต่อไป (Leftward precedence) ถ้าประเมินได้ในระดับที่เหมือนกัน เช่น ระดับ PPS ร้อยละ ๘๐ ระดับ PPS ร้อยละ ๙๐ และ ระดับ PPS ร้อยละ ๑๐๐ ในคอลัมน์ “การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน” พบว่าผู้ป่วยสามารถทำได้เอง จึงให้เลือกคอลัมน์ “การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน” ในระดับ PPS ตามคอลัมน์ “การปฏิบัติกิจกรรมและการดำเนินโรค” ที่เหมาะสมกับผู้ป่วยที่สุด เมื่อประเมินครบทั้ง ๕ คอลัมน์ แล้วให้ดูในแนวนอน (reading horizontally) เพื่อตัดสินใจคะแนนระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (PPS) อยู่ในระดับร้อยละเท่าไรที่เหมาะสมกับผู้ป่วยมากที่สุด (best fit) โดยให้ยึดถือคอลัมน์ที่ตรงกับสภาพของผู้ป่วย ๓ คอลัมน์ หรือมากกว่านั้น เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าผู้ป่วยมีระดับ PPS เท่าไร

๕. คะแนนระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (PPS) ในแต่ละระดับมี

ช่วงคะแนนห่างกัน ร้อยละ ๑๐ บางครั้งเราสามารถตัดสินใจได้ไม่ยากในหลาย ๆ คอลัมน์ว่าผู้ป่วยมีคะแนนอยู่ในระดับเดียวกัน แต่บางครั้งอาจมี ๑ หรือ ๒ คอลัมน์ที่จะดูเหมาะสมกว่า ถ้าปรับคะแนนให้สูงหรือต่ำกว่าระดับที่เลือกไว้ ดังนั้นผู้ประเมินต้องให้การตัดสินใจทางคลินิก เลือกกระดับที่เหมาะสมที่สุด (best fit)

ทั้งนี้ห้ามเลือกคะแนนระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคองชนิดแบ่งครึ่ง (half fit) เช่น PPS ร้อยละ ๔๕ เพราะถือว่าการคิดคะแนนที่ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างเช่น เมื่อประเมินคอลัมน์ “ทำกิจวัตรประจำวัน” ถ้าไม่แน่ใจว่า PPS level อยู่ในระดับ ๔๐% หรือ ๕๐% ให้พิจารณา คอลัมน์ด้านซ้ายมือ (leftward precedence) ของคอลัมน์ “ทำกิจวัตรประจำวัน” คือคอลัมน์ “การปฏิบัติกิจกรรมและการดำเนินโรค” ร่วมกับการตัดสินใจทางคลินิก แล้วตัดสินใจว่าควรให้คะแนนผู้ป่วยอยู่ในระดับ PPS ๔๐% หรือ PPS ๕๐%

๖. การประเมินระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง อาจนำไปใช้ได้หลายวัตถุประสงค์ ได้แก่

๖.๑ เครื่องมือประเมินระดับของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง เป็นเครื่องมือที่ตีพิมพ์ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อความรวดเร็วในการอธิบายระดับความสามารถของผู้ป่วยในการปฏิบัติกิจกรรมในขณะปัจจุบัน

๖.๒ อาจเป็นเกณฑ์ในการประเมินภาระงานหรือการประเมินอื่น ๆ และการเปรียบเทียบต่าง ๆ

๖.๓ เป็นเครื่องมือที่ใช้ทำนายโรคของผู้ป่วย (prognostic value)

คำแนะนำการใช้ แบบประเมิน Palliative Performance Scale Version ๒

Palliative Performance Scale : PPS เป็นเครื่องมือที่ถูกพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๙๖ (พ.ศ. ๒๕๓๙) โดย Anderson และคณะที่ Victoria Hospice Society (VHS) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินสถานะของผู้ป่วย Palliative Care ในการดูแลตัวเองในชีวิตประจำวัน โดยดัดแปลงมาจาก Karnofsky Performance Scale การให้คะแนน PPS ใช้เกณฑ์การวัดจากความสามารถ ๕ ด้านของผู้ป่วย คือ ความสามารถในการเคลื่อนไหว กิจกรรมและความรุนแรงของโรค การดูแลตนเอง การกินอาหาร และความรู้สึกตัว เมื่อรักษาภาวะบางอย่างของผู้ป่วยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น อาการซึมเศร้า อาการปวด ทำให้คะแนน PPS ของผู้ป่วยเพิ่มขึ้นได้

มีการศึกษา Meta-analysis โดย Downing และคณะที่รวบรวมข้อมูลผู้ป่วย จำนวน ๑,๘๐๘ คน จาก ๔ การศึกษา สรุปว่า PPS สามารถพยากรณ์โรคได้ค่อนข้างแม่นยำในเรื่องเวลาของการมีชีวิตอยู่ ผู้ป่วยที่ได้รับการประเมินคะแนน PPS น้อยมักเหลือเวลาของการมีชีวิตอยู่น้อยกว่าผู้ป่วยที่มีคะแนน PPS มากกว่า ดังตารางที่ ๒ หลังจากการประเมินแล้ว ผู้ป่วยจะถูกแบ่งออกเป็น ๑๑ ระดับ ตามสถานะในขณะนั้น

ตั้งแต่ ๐% หมายถึง เสียชีวิต จนถึงคะแนนเต็ม ๑๐๐% หมายถึง ผู้ป่วยที่มีสุขภาพเป็นปกติ สามารถแยกผู้ป่วยออกเป็น ๓ กลุ่มย่อย ได้แก่

เกรด ๑ ผู้ป่วยที่มีอาการคงที่ (stable phase : PPS ๗๐-๑๐๐%) สามารถทำกิจกรรมได้ตามปกติ โดยไม่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

เกรด ๒ ผู้ป่วยที่มีอาการเปลี่ยนแปลง *(unstable phase : PPD ๔๐-๖๐%) ผู้ป่วยที่ไม่สามารถทำงานได้แต่สามารถอยู่ที่บ้านและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีบางกิจกรรมเท่านั้นที่ผู้ป่วยต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น

เกรด ๓ ผู้ป่วยระยะท้าย (PPS ๐-๓๐%) ผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องการการดูแลในสถานพยาบาลโรคดำเนินไปอย่างรวดเร็ว

ตารางแสดงจำนวนวันโดยประมาณที่ผู้ป่วยมีชีวิตอยู่เมื่อเทียบกับคะแนน PPS

PPS	จำนวนวัน
๑๐	๒-๕
๒๐	๔-๑๐
๓๐	๑๓-๒๔
๔๐	๒๔-๓๖
๕๐	๓๗-๔๗
๖๐	๔๘-๗๗
๗๐	๗๘-๙๐

แบบประเมินอาการรบกวนผู้ป่วยแบบระดับประคอง

ESAS (Edmonton Symptom Assessment System Modified)

คำชี้แจง ให้ผู้ป่วยหรือผู้ดูแลหลัก (ในกรณีที่ผู้ป่วยตอบเองไม่ได้) เป็นผู้ประเมินอาการรบกวนของผู้ป่วย

การวัดระดับความรุนแรงของอาการโดยแบ่งเป็นระดับคะแนน 0-10

โดยเลข 0 หมายถึง ไม่มีอาการ และเลข 10 หมายถึงมีอาการรุนแรงมากที่สุดในผู้ป่วย ดังนี้

วัน/เดือน/ปี	ความรุนแรงของอาการ										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
อาการปวดตำแหน่งที่											
ปวด ระบุ											
อ่อนเพลีย/เหนื่อยล้า											
คลื่นไส้											
เหนื่อยหอบ											
กลืนลำบาก											
ง่วงซึม/สับสน/งุนงง											
เบื่ออาหาร											
ไม่สบายทั้งกายและใจ*											
ซึมเศร้า*											
วิตกกังวล*											
อาการอื่นๆ.....											
ผู้ประเมิน	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล	☐ ผู้ป่วย ☐ ผู้ดูแล
พยาบาลผู้ดูแล											

หมายเหตุ * ให้ผู้ป่วยประเมินเท่านั้น

1. ประเมินทุกวัน เวรเช้า หรือเมื่อมีอาการเปลี่ยนแปลง

2. ถ้าคะแนนความรุนแรงของอาการ > 3/10 ให้เฝ้าระวังติดตามและจัดการตามแนวทางปฏิบัติของแต่ละอาการรบกวน

สตีกเกอร์ชื่อ	อายุ.....ปี	HN.....

คำแนะนำที่สำคัญในการใช้ ESAS

1. ESAS เป็นเพียงเครื่องมือที่ทำให้ทีมสหวิชาชีพที่ดูแลสามารถประเมินปัญหาที่ผู้ป่วยมีเบื้องต้น และนำไปสู่การวินิจฉัยสาเหตุของปัญหาต่อไป แต่ไม่ใช่เครื่องมือในการวินิจฉัยปัญหาของผู้ป่วย
2. ให้ผู้ป่วยเป็นผู้ประเมินตนเองหรืออาจให้ผู้ดูแลหลักเป็นผู้ประเมินในกรณีที่ผู้ป่วยประเมินตนเองไม่ได้และให้ประเมินคะแนน ณ เวลาที่ทำการประเมินหลักเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ป่วยระยะท้ายส่วนใหญ่อาจมีปัญหาเรื่องความจำ ซึ่งเกิดได้จากตัวโรคเองและการรักษา ดังนั้น คะแนนที่ผู้ป่วยประเมินในเวลานั้นเป็นคะแนนที่น่าเชื่อถือที่สุด
3. หากมีผู้ทำแบบสอบถามแทนผู้ป่วย ให้ยกเว้นการตอบในข้อที่เป็นความคิดเห็นเห็นของผู้ป่วยโดยตรง
4. ภาวะอื่นๆ เช่น อาการปวด การเบื่ออาหาร อาการคลื่นไส้อาเจียน และอาการเหนื่อย สามารถให้ผู้อื่นประเมินแทนได้จากการสังเกตภายนอก
5. นอกจากการให้ผู้ป่วยบอกความรุนแรงของแต่ละอาการเป็นหมายเลข 1-10 แล้ว หากเป็นไปได้แนะนำให้ผู้ประเมินถามรายละเอียดของอาการควบคู่ไปด้วย จะทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น
6. เมื่อใช้ ESAS ในการประเมินผู้ป่วยที่มีปัญหาเรื่องความจำ ควรถามคำถามง่ายๆ เกี่ยวกับความรุนแรงของอาการทุกครั้งเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล
7. สามารถใช้ ESAS ในการตั้งเป้าหมายการรักษาได้
8. การประเมินอาการด้วย ESAS เป็นความเห็นส่วนบุคคล จึงมีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง ผู้ป่วยอาจให้คะแนนเท่ากัน แต่ความรุนแรงของอาการอาจไม่เท่ากัน
9. หลังการประเมิน ESAS แล้ว ผู้ประเมินควรทำการบันทึกวันและเวลาที่ทำการประเมินทุกครั้ง เพื่อใช้ในการติดตามการรักษา

ตารางการแปลงขนาดยาจาก Morphine ไปเป็น Second line opioids เพื่อรักษาอาการปวดปานกลางถึงรุนแรง

Oral Morphine					Subcutaneous Morphine			Fentanyl transdermal	
*MO Syrup 2 mg/ml PO q 4 hr. (ML)	*MO IR 10 mg PO q 4 hr. (เม็ด)	MST** 10 mg		24-hr total dose (mg)	MO inj. 10 mg/ml q 4 hr. (mg)	MO inj. 10 mg/ml SC/IV infusion (mg./hr.)	24-hr total dose (mg)	Streng th (mcg)	Fentanyl 25 mcg/ แผ่น (แผ่น)
		PO q 12 hr. (เม็ด)	PO q 8 hr. (เม็ด)						
1-1.25	-	-		15	1	0.2	7-8	Do not use	-
2.5	0.5	1	1	30	2-3	0.4	15	12	0.5
5	1	2	1	60	5	0.8	30	25	1
7.5	1.5	4	3	90	7-8	1.2	45	37	1.5
10	2	6	4	120	10	1.6	60	50	2
15	3	9	6	180	15	2.5	90	62	2.5
20	4	12	8	240	20	3.3	120	75	3
25	5	15	10	300	25	4.1	150	87	3.5
30	6	18	12	360	30	5	180	100	4

เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

หมายเหตุ : ขนาดยาที่แนะนำเป็นขนาดยาโดยประมาณเท่านั้น

งาน Palliative ฝายเภสัชกรรม โรงพยาบาลบ้านนา 3/2567

วิธีการทำหนังสือแสดงเจตนา (Living Will)

1. ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสติสัมปชัญญะดีพอที่จะสื่อสารได้ ตามปกติ สามารถเขียนหนังสือแสดงเจตนาได้ด้วยตนเอง (ผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถทำ หนังสือแสดงเจตนาได้ หากได้รับความยินยอมจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะเลี้ยงดู) โดยจะทำ ณ สถานที่ใดก็ได้ แต่เพื่อความสะดวกรอบคอบในการทำ หนังสือแสดงเจตนา ควรขอคำแนะนำจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุข
2. กรณีที่ผู้แสดงเจตนาไม่สามารถเขียนหนังสือเองได้ สามารถให้ผู้อื่น ช่วยเขียนหรือพิมพ์ข้อความแทนได้ โดยระบุชื่อ นามสกุล หมายเลขบัตรประจำตัว ประชาชนของผู้เขียนไว้ด้วย และลงชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้แสดงเจตนา ในกรณีพิมพ์ลายนิ้วมือให้มีพยานลงนามรับรองลายนิ้วมือนั้นสองคน
3. การทำ หนังสือแสดงเจตนาควรมีพยานรู้เห็นด้วย เพื่อประโยชน์ในการ ยืนยันเนื้อหากรณีที่มีข้อสงสัย เรื่องความถูกต้อง โดยพยานจะเป็นใครก็ได้ เช่น สมาชิกในครอบครัว คนใกล้ชิดที่ไว้วางใจ หรือผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม การทำ หนังสือแสดงเจตนาไม่จำ เป็นต้องมีพยานก็ได้
4. ข้อมูลที่ต้องระบุในหนังสือแสดงเจตนาให้ครบถ้วน ได้แก่
  - ชื่อ นามสกุล อายุ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน และ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ทำ หนังสือแสดงเจตนา
  - วัน เดือน ปี ที่ทำ หนังสือแสดงเจตนา
  - ประเภทของบริการสาธารณสุขที่ไม่ต้องการจะได้รับ เช่น การปั๊มหัวใจ การใส่ท่อช่วยหายใจ
  - ชื่อ นามสกุล อายุ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของพยาน และความเกี่ยวข้องกับผู้ทำ หนังสือแสดงเจตนา
  - อาจระบุชื่อบุคคลเพื่อทำ หน้าที่อธิบายความประสงค์ที่แท้จริงของ ผู้ทำ หนังสือแสดงเจตนาที่ระบุไว้ไม่ชัดเจน บุคคลผู้ถูกระบุชื่อ ดังกล่าวต้องลงลายมือชื่อ และหมายเลขบัตรประชาชนไว้ในหนังสือ แสดงเจตนาด้วย
  - อาจระบุรายละเอียดอื่น ๆ เช่น ความประสงค์ในการเสียชีวิต ณ สถานที่ใด ความประสงค์ที่จะได้รับการเยียวยาทางจิตใจ และการปฏิบัติตามประเพณี ความเชื่อทางศาสนา
5. ผู้ป่วยสามารถสอบถามแพทย์ผู้รักษา หรือทีมการรักษาประจำระบอบเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิตได้ โดยสามารถทำได้ตั้งแต่ไม่มีอาการ หรือระหว่างได้รับการรักษา หรือเมื่ออาการโรคกำเริบได้
6. การทำพินัยกรรมชีวิต ทางโรงพยาบาลจะให้ผู้ป่วยเก็บเอกสารจริงไว้กับตนเอง และโรงพยาบาลเก็บสำเนาเอกสารไว้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น เราจะแนะนำให้ทางญาติแสดงเอกสารพินัยกรรมชีวิตกับทางแพทย์ผู้รักษา
7. เอกสารพินัยกรรมชีวิตเมื่อเขียนแล้ว ผู้ป่วยสามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยเมื่อเปลี่ยนให้แจ้งให้ทางครอบครัวรับทราบและนำสำเนาเอกสารล่าสุดมอบให้ทางโรงพยาบาลทราบ

ตัวอย่างหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขโรงพยาบาลบ้านนา
วันที่ .....

ข้าพเจ้า (ชื่อ-นามสกุล) .....อายุ.....ปี
บัตรประชาชนเลขที่ .....
ที่อยู่ติดต่อได้ .....
เบอร์โทรศัพท์ .....เบอร์ที่ทำงาน .....

ขณะทำหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้ามีสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ และมีความประสงค์ที่จะแสดงเจตนาที่จะขอตายอย่างสงบตามธรรมชาติ ไม่ต้องการให้มีการใช้เครื่องมือใดใด กับข้าพเจ้า เพื่อยืดการตายออกไปโดยไม่จำเป็น และเป็นการสูญเสียเปล่า แต่ข้าพเจ้ายังคงได้รับการดูแลรักษาตามอาการ

❖ เมื่อข้าพเจ้าตกอยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือ

❖ เมื่อข้าพเจ้าได้รับทุกข์ทรมานจากการบาดเจ็บหรือโรคที่ไม่อาจรักษาให้หายได้

ข้าพเจ้าขอปฏิเสธการรักษาดังต่อไปนี้ (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ และให้ลงชื่อกำกับหน้าข้อที่ท่านเลือก)

- ☐ การใส่ท่อช่วยหายใจ เมื่อหอบเหนื่อย และเมื่อหายใจเองไม่ได้
- ☐ การเจาะคอเพื่อใส่ท่อช่วยหายใจ
- ☐ การใช้เครื่องช่วยหายใจ รวมทั้งหยุดเครื่องช่วยหายใจ (หากใส่ไว้แล้ว)
- ☐ การใส่สายให้อาหารและน้ำทางสายยาง
- ☐ การเข้ารักษาในหออไอ.ซี.ยู (I.C.U.)
- ☐ การกระตุ้นระบบไหลเวียน
- ☐ กระบวนการฟื้นชีพเมื่อหัวใจหยุด (การกดหน้าอกปั๊มหัวใจ)

ข้าพเจ้าขอให้สถานพยาบาลหรือผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุขอำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม
ดังต่อไปนี้

- ☐ ความประสงค์ที่จะเสียชีวิตที่บ้าน
- ☐ การเยียวยาทางจิตใจ (กรณีระบุ เช่น การสวดมนต์ การเทศนาของนักบวช)
- ☐ .....

ข้าพเจ้าขอมอบหมายให้ (ชื่อ - นามสกุล) .....ในฐานะบุคคลใกล้ชิด(ถ้ามี) เป็นผู้แสดงเจตนาแทน เมื่อข้าพเจ้าอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามปกติ เพื่อทำหน้าที่ตัดสินใจตามความประสงค์ของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ทำหนังสือแสดงเจตนาต่อหน้าพยาน และทำสำเนาเอกสารมอบให้บุคคลใกล้ชิด และพยาน

เก็บรักษาไว้ เพื่อนำไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลเมื่อข้าพเจ้าถูกนำตัวเข้ารับรักษาในสถานพยาบาล

ผู้แสดงเจตนา.....ลงชื่อ

บุคคลใกล้ชิด.....ลงชื่อ

พยาน.....ลงชื่อ

พยาน.....ลงชื่อ

ผู้ใกล้ชิด (ทำหน้าที่อธิบายความประสงค์ที่แท้จริงของผู้ทำหนังสือ หรือหาหรือแนวทางการดูแลรักษากับผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ดูแลรักษาข้าพเจ้า เช่น บิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร พี่ น้อง หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ไว้วางใจกัน)

พยานคนที่ ๑

ชื่อ-นามสกุล .....มีความสัมพันธ์เป็น .....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน .....

ที่อยู่ติดต่อได้.....

เบอร์โทรศัพท์ .....

พยานคนที่ ๒

ชื่อ-นามสกุล .....มีความสัมพันธ์เป็น .....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน .....

ที่อยู่ติดต่อได้.....

เบอร์โทรศัพท์ .....

แบบฟอร์มนี้ สามารถแก้ไข ปรับปรุงได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ควรปรึกษาแพทย์ พยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนี้ และเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจ กรุณาอ่านประกอบกับร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือเพื่อยุติการทรมาน จากการเจ็บป่วย ในเว็บไซต์ www.thailivingwill.in.th